

Сдружение "Алианс за защита от насилие,
основано на пола"

гр. Варна, ул. "Синчеп" №21
Тел: 052 609 677; 0888 436 754, Тел/факс: 052 613 830
Адрес в София- бул В. Левски 33, 1ви етаж, тел. 9635357
E-mail: bulgarian_alliance@mail.bg, office@bgrf.org,
sos@mail.bg, sos@ssi.bg
www.alliancedv.org

Изх. № 24/22.11.2018

До

Председателя на Народното събрание, г-жа
Цвета Караянчева;

Председателя на Комисията по правни
въпроси към НС, г-н Данаил Кирилов;

Председателя на Комисията по
вероизповеданията и правата на човека, г-н
Красимир Велчев;

Председателя на ПГ „ГЕРБ“, г-н Цветан
Цветанов;

Председателя на ПГ „БСП за България“, г-жа
Корнелия Нинова;

Председателя на ПГ „Обединени патриоти“,
г-н Волен Сидеров;

Председателя на ПГ „Движение за права и
свободи“, г-н Мустафа Карадайъ,

Председателя на ПГ „ПП Воля“, г-жа Гергана
Стефанова;

Независимия народен представител г-н Ангел
Исаев;

Независимия народен представител г-н Спас
Панчев

Относно: становище на сдружение „Алианс за защита от насилие, основано на пола“ (АЗНОП) по Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс с вх. № 854-01-76 от 24.10.2018 г.

Уважаеми дами и господа Народни представители,

Алиансът за защита от насилие, основано на пола изцяло подкрепя предложените с параграфи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 от законопроекта изменения и допълнения в НК. С посочените параграфи от проектозакона се въвежда нов квалифициращ признак – „в условията на домашно насилие“ по отношение на убийството, склоняването към самоубийство, всички видове умишлени телесни повреди, отвличането, противозаконното лишаване от свобода, принудата и закана с престъпление.

Чрез предложените промени стотици, ако не и хиляди жертви на домашно насилие ще могат да получат ефективна защита от държавата. Тъй като всички видове телесни повреди ще се явяват престъпления от общ характер, за пострадалото лице ще бъде възможно да се ползва от специалните разпоредби на Наказателно-процесуалния кодекс, даващи защита на свидетеля и пострадалия по делата от общ характер.

Изключително важно е, че според проектозакона вече всички видове телесни повреди (лека, средна, тежка телесна повреда), извършени в условията на домашно насилие, ще се преследват по общия ред – тоест дори и при извършени леки телесни повреди (в условията на домашно насилие), прокуратурата ще е длъжна да образува досъдебно производство и да поддържа обвинението в съда. Считаме това предложение за съществен принос в борбата срещу домашното насилие. Това е така, тъй като изключително често, при побоища, които продължават цяла нощ или се повтарят няколко дни подред, нанесените увреждания се явяват леки телесни повреди по смисъла на НК. В тези случаи полицията отказва да задържи извършителя, а прокуратурата не може да се намеси. За жертвата остава единствено възможността сама да подаде тѣжба пред районния съд и пак сама да защитава правата си в съдебна зала, което често пъти се оказва невъзможно поради факта, че жертвата на домашно насилие често се намира в материална зависимост от извършителя и е обект на заплахи от негова страна.

Считаме, че е от съществена необходимост понятието „домашно насилие“ да бъде дефинирано в НК. Липсата на такава дефиниция ще доведе до противоречива съдебна практика при преценката на съда кои деяния попадат под обхвата на посоченото понятие. На практика законодателните

подходи в случая са два: навсякъде в предложения ЗИД да се направи допълнение в следния смисъл „в условията на домашно насилие по смисъла на Закона за защита от домашното насилие” или в НК да бъде дадена ясна дефиниция на този термин. Считаме, че първият подход значително ще затрудни работата по съответните наказателни дела, тъй като, ако нормата в НК е бланкетна и препраща към ЗЗДН, за наказателния съд всякога ще възниква въпросът следва ли инкриминираното деяние да бъде предварително признато от гражданския съд за „домашно насилие по смисъла на ЗЗДН”, или обратното – наказателният съд няма да е обвързан от произнасянето на гражданския съд, ако изобщо същият бъде сезиран.

Предвид горното предлагаме в чл. 93 от НК да бъде добавена т. 31 със следното съдържание:

„Домашно насилие” е всеки акт на физическо, сексуално, психическо, емоционално или икономическо насилие, както и опитът за такова насилие, принудителното ограничаване на личния живот, личната свобода и личните права, извършени спрямо лица, които се намират в родствена връзка, които са или са били в семейна връзка или във фактическо съжителство или имат дете от извършителя, независимо дали извършителят живее с пострадалото лице.

Алтернативно, за да не се дублира в двата закона - ЗЗДН и НК дефиницията „домашно насилие”, предлагаме следното:

В НК да се дефинира понятието „в условията на домашно насилие”, като в чл. 93 от НК да бъде добавена т. 31 със следното съдържание:

„Деянието е извършено „в условията или в резултат на домашно насилие”, когато е извършено спрямо лица, които се намират в родствена връзка, които са или са били в семейна връзка или във фактическо съжителство, или имат дете от извършителя, независимо дали извършителят живее с пострадалото лице.“

Алиансът за защита от домашно насилие подкрепя предложените с пар. 8 от законопроекта допълнения в НК, с които се криминализира психическото насилие и преследването, както и предложените с пар. 10 и 11 изменения в чл. 177 и чл. 190.

Съгласни сме и с текста на нова алинея - ал. 4 на чл. 296 НК.

Считаме, с оглед обстановката в страната, че е необходимо допълнение в чл. 162, ал. 1 и ал. 2 от НК, което да засили наказателно-правната защита срещу престъпленията, извършвани от омраза.

В тази връзка предлагаме в ал. 1 на чл. 162 от НК след думата „етническа принадлежност“ се добави изразът „пол или сексуална ориентация“, а в ал. 2, след думата „политически убеждения“ се добавят думите „пол или сексуална ориентация“.

Предложеното от нас допълнение в чл. 162 цели засилена защита на две от признатите от националното и международното право уязвими групи граждани, а именно жените и нехетеросексуалните хора. Престъпленията, мотивирани от омраза спрямо нехетеросексуалните граждани, както и срещу жените показват висок ръст, поради което се налага предоставяне на засилена наказателно-правна защита за посочените групи лица. Посочените признаци са признати и защитени както от Конституцията на Република България, така и от Закона за защита от дискриминация. Посегателствата върху гражданите заради тяхната сексуална ориентация и/или сексуална ориентация зачестяват и често пъти се изразяват в извършвано тежко насилие. Ето защо считаме, че вече е настъпил моментът за предоставяне и на наказателно-правна защита на пострадалите граждани. Няма юридическо или житейско основание, което да изключва наказателно-правната закрила при престъпления от омраза, мотивирани от половата или сексуална принадлежност на пострадалото лице, при положение че признаците „раса“, „етническа“ и „политическа принадлежност“ са вече защитени от наказателния закон.

Алиансът за защита от насилие, основано на пола подкрепя и предложените с пар. 14, 15 и 16 изменения и допълнения в НПК и ЗИНЗС. Посочените защитни мерки показват ясен ангажимент на държавата да обезпечи закрилата на пострадалите от насилие лица, чиито права и интереси са винаги в риск от последващо посегателство от страна на лицето, извършило насилие над съответната личност.

За обратна връзка:

Офис Варна

Ул „Синчец“ 21, Варна 9002

Тел.: 052 609 677; 0888 436 754

E-mail: sos@mail.bg, Bulgarian_alliance@mail.bg

Офис Сифия

Бул. „Васил Левски“ 33, София 1142

Тел.: 02/ 963 53 57

E-mail: office@bgrf.org, Bulgarian_alliance@mail.bg

22 ноември 2018 г.

Председател на АЗНОП:

Геновева Тишева

